Уявляється, що критичний тип правового мислення спроможний сприяти гармонізації соціальних відносин, закласти підмурки суспільства, яке принципово виключає будь-яку завершальну, універсальну, уніфікуючу, раз і назавжди констатовану істину. Домінантною лінією функціонування такого суспільства є не одностайність (монолог), а співзвучність, діалогічність, поліфонія, а з часом і гармонія по-різному лунаючих голосів (ідей, суджень, пропозицій тощо), які створюють складну, багатовимірну, але разом з тим повнокровну палітру життєдіяльності соціуму [2, с. 90]. Лише суспільства, що відкриті до світу, діалогу та полеміки, визнання інших точок зору, запозичення аргументів, критичного осягнення результатів власної діяльності, визнання помилок, упущень і прорахунків, утверджують правовий плюралізм у публічному та приватному житті, поліпарадигмальність у науці, чим виявляють свою дієвість, ефективність, непереборність. Призначення ж права вбачається в унормуванні життєдіяльності суспільства шляхом імплементації потенціалу критичного мислення як теоретико-правового конструкту досягнення компромісів, ухвалення угод та налагодження спільних дій в їх підпорядкуванні, безумовно, національним інтересам [5] як визначальної компоненти конституціоналізму доби глобалізації.

Список використаних джерел:

1. Мережко А.А. Введение в философию международного права. Гносеология международного права. К.: Юстиниан, 2002. 189 с.
2. Недюха М.П. Системний аналіз історичних типів європейської ідеології. Ірпінь: Академія державної податкової служби України, 2001. 195 с.
3. Шопенгауэр А. Эристика, или искусство побеждать в споре. СПб.: 1900. 71 с.
4. Селіванов А.О. Записки конституціоналіста. Досвід теоретичного осмислення конституційних проблем. К.: Логос, 2013. 169 с.
5. Національні інтереси України у системі міжнародних відносин: Україна в сучасному світі. Україна в 2006 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку: Експертна доповідь. К.: НІСД, 2007. 473 с.

Никитченко Наталія Валеріївна,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри господарського права і процесу
Університету державної фіскальної служби Україна

ДО ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність даної теми обумовлена об'єктивною необхідністю в удосконаленні системи державного контролю у сфері господарювання та перегляді теоретичних і практичних положень з цього питання. Проблема полягає в тому, що досі немає єдиної державної стратегії в реформуванні

державного контролю. Як правило, у таких випадках є доцільним звернення до практики регулювання державного контролю в інших країнах, наприклад країнах ЄС.

Досвід становлення і розвитку державного контролю у Франції може бути з успіхом використаний в Україні, оскільки французька і українська практика його запровадження мають чимало спільних рис. Сучасна система контролю в державних органах Франції являє собою трирівневу модель і має на меті забезпечувати так звану сталість бюджету, тобто впевненість (гарантії) у дотриманні кошторису – збалансованості доходів і видатків. Внутрішній контроль базується на аналізі ризиків. Найвищим рівнем контролю вважається щорічна сертифікація звітності (рахунків) органів державної влади Рахунковою палатою. На другому рівні діє внутрішній аудит – процес, який забезпечує підрозділ (або особа), що оцінює ефективність діючої системи внутрішнього бухгалтерського контролю (далі – ВБК). Ідея внутрішнього аудиту полягає у допомозі керівнику реалізувати власні повноваження та відповідальність, цілі та завдання очолюваного ним органу. Водночас, поступово підрозділи внутрішнього аудиту в державних органах Франції відходять від підтвердження достовірності даних і зосереджують свою діяльність на оцінці якості виконання адміністративних функцій та завдань органу [1].

Тобто, державний контроль у сфері господарської діяльності як у Франції так і в Україні має подвійну приватно-публічну правову природу, зокрема як зовнішніх організаційно-господарських відносин суб'єкта господарювання у системі управління його господарською діяльністю, в якому приймають участь органи державного контролю; і як організаційно-господарських відносин органів державного контролю з організації господарської діяльності у сфері суспільного виробництва шляхом надання публічних послуг учасникам господарського обороту з забезпечення суспільного господарського порядку на засадах законності з урахуванням конституційних прав і свобод у сфері господарювання. На практиці це положення виглядає так: орган державного контролю прагне підвищити якість виконання адміністративних функцій, тим самим забезпечує належну якість надання публічних послуг та стає корисним для суб'єкта господарювання.

Світова тенденція зміни спрямованості правового регулювання з адміністрування реалізації публічних інтересів на сприяння суб'єктам господарювання у здійсненні господарської діяльності, реалізації їх конституційних прав і свобод передбачає зближення правового регулювання державного контролю у сфері господарської діяльності різних країн за допомогою господарсько-правових засобів, які ґрунтуються на розгляді функціональної діяльності органів державного контролю як послуг, а суб'єктів господарювання як клієнтів, що їх отримують (концепція публічних послуг).

Крім того, у окремих французьких органах одночасно реалізуються функції внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту і інспектування. Підрозділи внутрішнього аудиту можуть здійснювати не лише аудит

ефективності системи внутрішнього контролю, а також ще декілька різновидів аудиту (аудит адміністративних функцій, аудит ефективності, IT – аудит, аудит діяльності суб'єктів господарювання тощо). Для усіх служб внутрішнього аудиту однією з умов успішного проведення аудиторських досліджень є ефективно організований процес планування, загальні підходи до якого формуються на принципах цілісного та комплексного бачення цієї діяльності [1].

З огляду на зазначене, ми можемо говорити про організований процес планування та прогнозування на загальнодержавному рівні, який є не що іншим як обов'язок держави з організації і здійснення планування, прогнозування, контролю і регулювання господарської діяльності, на основі концепції публічних послуг. Незважаючи на те, що контроль – це виявлення й аналіз фактичного стану справ, зіставлення даних із запланованими цілями, оцінка контрольованої діяльності та вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень з однієї сторони. З іншої контроль як функція управління – це процес встановлення ступеня відповідності стану та діяльності об'єкта управління прийнятим рішенням, правовим, економічним, технічним і моральним нормам. Добре налагоджений контроль дає можливість працювати за принципом зворотного зв'язку, що підвищує надійність управління, дозволяє своєчасно виявляти і усувати наявні недоліки, вживати заходів, що виключають їх повторення. Контроль є засобом, що спонукає керівників до прийняття нових рішень, спрямованих на усунення виявлених недоліків, а в разі необхідності – на коригування прийнятих рішень. У процесі контролю виявляються наявні відхилення, причини, що їх зумовили [2].

Функція контролю, як правило, здійснюється державними органами влади, які, відповідно до їх компетенції, використовують інструменти, що базуються на специфічних принципах владного впливу на підконтрольний об'єкт. Тому свідоме неврахування організаційно-господарської природи контролю спотворює його зміст, який ставить за мету не карати, а допомогти суб'єкту господарювання. Контроль як спосіб державного публічного впливу повинен бути спрямований на профілактику правопорушень у сфері господарської діяльності. Тому пошук конкретних напрямів з підвищення ефективності правового забезпечення діяльності органів влади щодо реалізації контрольних повноважень у сфері господарської діяльності вимагає визначення господарсько-правового характеру прав і обов'язків органів державного контролю та господарюючих суб'єктів, встановлення чітко визначених правил поведінки як для суб'єктів господарювання, так і суб'єктів владних повноважень при здійсненні ними контрольних заходів. Доцільність прийняття загальних правил гри, в якій кожна сторона (і влада, і бізнес) повинні нести відповідальність за належне виконання своїх функціональних обов'язків із урахуванням інтересів суспільства доведена давно (як і розуміння необхідності діалогу між цими сторонами). Разом із тим, по суті, влада не повинна торгуватися з господарюючими суб'єктами стосовно дотримання встановлених правил, підкріплюючи цим думку про

можливість «обійти» закон, а також не допускати створення надуманих адміністративних бар'єрів як своїми діями, так і бездіяльністю.

Сьогодні ще не можна сказати, що український законодавець сприяє зміцненню законності в сфері здійснення державного контролю господарської діяльності. Суттєвим недоліком діючого правового регулювання, зокрема податкового, бюджетного і фінансового управління, є орієнтація не на удосконалення механізму ефективності конкретних функцій управління, а на регламентацію фіскальної компетенції, повноважень, функцій фіскальних органів.

Державний контроль є невід'ємною складовою сучасної системи господарювання, побудованої на засадах суспільного виробництва. Як функція державної влади він необхідний сучасному суспільству для виявлення конфлікту приватних і публічних інтересів, розв'язання протиріч і забезпечення збалансованого суспільного розвитку. Разом з тим, у розвитку суспільних відносин час від часу відбуваються зміни, які вимагають відповідного удосконалення контрольних механізмів, відкриваються нові можливості для вирішення завдання ефективного виконання державою цієї функції в інтересах всього суспільства.

Тому нині доцільно відмежувати категорії публічних послуг від таких категорій, як державні послуги і адміністративні послуги, де перші націлені на задоволення державних інтересів, а другі – на задоволення приватних інтересів та є важливими для створення ефективного державного контролю в сфері господарської діяльності. Публічні послуги – це задоволення суспільних інтересів, які сполучають у собі приватні і публічні, формують зміст терміну «суспільний інтерес у сфері господарювання» як інтересу необмеженого кола учасників господарських відносин, який визначається інститутами громадянського суспільства або державою за участі таких інститутів, а також передбачає трактування публічних послуг з державного контролю у сфері господарської діяльності як послуг органу державного контролю, наділеного владними повноваженнями, широкому загалу учасників господарських відносин, у т.ч. суб'єкту, діяльність якого контролюється як в публічних інтересах, так і в його приватних інтересах, які узгоджені або мають бути узгоджені з публічними.

Список використаних джерел:

1. Никитченко Н.В. Європейські моделі здійснення державного фінансового контролю / Н.В.Никитченко. Режим доступу : http://www.pap.in.ua/3-1_2013/4/Nykytchenko%20N.V..pdf (дата звернення 29.09.2018).
2. Никитченко Н.В. Методи виявлення юридично важливих фактів при проведенні податкового контролю / Н.В.Никитченко. Режим доступу : https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=14122140464679563164&btnI=1&hl=uk (дата звернення 29.09.2018).

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ ПРАВА І ДЕРЖАВИ
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»

пам'яті
доктора юридичних наук, професора,
Заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України
НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

3 жовтня 2018 року
місто Ірпінь

УДК 0000000
Д 00

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шевченко Анатолій Євгенійович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, завідувач кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІП Університету ДФС України
Калганова Олена Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, професор, кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІП Університету ДФС України
Вітюк Дарія Любомирівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІП Університету ДФС України
Супрун Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІП Університету ДФС України

Рекомендовано до друку Вченою Радою ННІ права
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 2 від 23.10.2018 р.)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, установ, організацій та іншої інформації несуть автори матеріалів. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.

Д 00 «ІІ Всеукраїнські правові наукові читання» пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України Ніни Романівни Нижник: збірник матеріалів / за заг.ред. А.Є. Шевченка. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. – 180 с.

ISBN 978-617-7710-77-5

Збірник «Всеукраїнських правових наукових читань» містить спогади колег, друзів, учнів та послідовників д.ю.н., професора Н.Р. Нижник, а також матеріали наукових досліджень працівників науково-дослідних установ, професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти з наукової проблематики, якою займалась Н.Р. Нижник: у сфері державного будівництва, публічного управління, конституційного права, адміністративного права та публічної служби, що знайшли актуалізацію та розвиток у вітчизняній правовій науці, зокрема, завдячуючи численним науковим працям її вдячних учнів і послідовників.

УДК 00000000

© Університет ДФСУ, 2018

ISBN 978-617-7710-77-5

© ТОВ «ТВОРИ», 2018

ЗМІСТ

БІОГРАФІЧНІ ВІДОМОСТІ.....7
СЛОВА ШАНИ І ПАМЯТІ ВІД КЕРІВНИЦТВА ТА ПОЧЕСНИХ ГОСТЕЙ УНІВЕРСИТЕТУ ДФС УКРАЇНИ.....11
Андрійко Ольга Федорівна,
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ.....16
Антошкіна Валерія Костянтинівна,
СУБ'ЄКТИ ТЛУМАЧЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....19
Берестень Артем Валерійович,
ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СВІТЛІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ: «ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ».....23
Биба Юрій Володимирович,
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ (1970-2004 рр.).....26
Богатирьов Іван Григорович,
ПРОБЛЕМА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ГІБРІДНОЇ ВІЙНИ.....30
Боднарчук Олег Григорович,
Боднарчук Оксана Іванівна,
ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ РОБОТИ У ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ ЯК УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКО-ІННОВАЦІЙНИХ ВІДНОСИН 32
Бригінець Олександр Олексійович,
БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА КАТЕГОРІЯ ЇЇ РОЗВИТКУ..36
Вітюк Дарія Любомирівна,
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....39
Глух Марина Василівна,
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ФУНКЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ АНАЛІЗ.....41
Гончарук Наталія Трохимівна,
ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ (СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ НИЖНИК НІНИ РОМАНІВНИ, ДОКТОРА ЮРИДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ЮРИСТА УКРАЇНИ, ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТА НАПРН УКРАЇНИ, УЧИТЕЛЯ, НАУКОВЦЯ, ТАЛАНОВИТОГО ВЧЕНОГО-ПРАКТИКА, ДРУГА І ЧУДОВОЇ ЛЮДИНИ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ) 46
Дідківська Галина Василівна,
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВ У ЗАПОБІГАННІ МІЖНАРОДНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....50
Долгополов Анатолій Миколайович,
ФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ.....53

Ісаєва Наталія Карлівна,
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ…….56
Калганова Олена Анатоліївна,
ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕТОДІВ РОЗСЛІДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ МІЖНАРОДНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА……59
Камаралі Світлана Євгенівна,
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРАВОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРАВОЗНАВЦІВ……...61
Касьяненко Любов Михайлівна,
ПРАВОРОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»……..……..64
Корінний Микола Миколайович,
СПРОБА РЕКОНСТРУКЦІЇ СКЛАДУ НАЙДАВНІШИХ ЄГИПЕТСЬКИХ БОГІВ – «ТВОРЦІВ» ПАНТЕОНУ ГЕЛІОПОЛЬСЬКОЇ ЕННЕАДИ …….67
Красавцева Людмила Юріївна,
ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ……..76
Кудін Сергій Володимирович,
«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» ПРАВА У РАМКАХ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ПРАВА: ДИСКУСІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. ……...79
Макаренко Анастасія Сергіївна,
ДОГОВІР АУТСОРСИНГУ ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ СУМІЖНИМИ ВИДАМИ ДОГОВОРІВ……82
Марцеляк Олег Володимирович,
ЗАВДАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ…….……84
Мацелик Тетяна Олександрівна,
Мацелик Михайло Олексійович,
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА….88
Мірошніченко Сергій Сергійович,
ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ ЯК ОБ'ЄКТ ПРОТИПРАВНОГО ПОСЯГАННЯ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЇ КВАЛІФІКАЦІЇ……91
Муза Олег Валентинович,
СУЧАСНЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОРОЗУМІННЯ ТА РЕФОРМА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ……..….94
Недюха Микола Петрович,
КРИТИКА ЯК ТЕОРЕТИКО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТА ДІАЛОГОВО-ПОЛЕМІЧНИЙ КОНСТРУКТ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО МИСЛЕННЯ……..98
Никитченко Наталія Валеріївна,
ДО ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……102
Павлюх Ольга Анатоліївна,
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЯК

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»
пам'яті
доктора юридичних наук, професора,
Заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України
НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

Підписано до друку 10.12.2018.
Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Друк. арк. 22,50. Умов. друк. арк. 20,93.
Обл.-вид. арк. 11,72.
Наклад 60 прим. Зам. № 9542/1.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. Келецька, 51а.
Тел.: (0432) 603-000,
(096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: tvoru@tvoru.com.ua
http://www.tvoru.com.ua